

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Relationi e disvorsi varii Italiani, italienisch und lateinisch - Cod. Durlach 26 bis 32

Delle cose di Francia - Cod. Durlach 30

[s.l.], [1559-1593]

Iudicium de tribus praetensis capitibus Henrici Borbinji et fautorum eius

[urn:nbn:de:bsz:31-236280](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-236280)

Iudicium de tribus prætensis capitibus
Henrici Borbonij, & fau-
torum eius.

An Henricus Borbonius sit habitandus, ut
Christ. Francie Regno Rex preficiatur.

Vtrum in foro exteriori, uel saltem interio-
ri poenitentiali beneficium absolutionis
sit Henrico Borbonio impendendum.

Num Henrico Borbonio petenti sit
à Sanct. Dño Nro audientia de-
neganda.

Institution de l'abbé de ...
Henri de Bourbon, duc de ...

formis curis.

Le duc de Bourbon, duc de ...
Le duc de Bourbon, duc de ...

3
701.

An Henricus Borbonius sit habitandus, ut
Christ.^{mo} Francia Regno Rex pra-
ficiatur.

Cap. p.

De Henrico Borbonio Principe Bearnensi
Rege constituendo veluti Regno ac-
movendo tres potissimum circumferen-
tur hominum opiniones. Una Hu-
gonotorum sive Calvinistarum, et
Politiorum, Altera Catholicorum
federalium, Tertia Catholicorum
quorundam eiusdem Henrici fautorum,
Inter quas haec est differentia, Nam
primi id est Hugonotti, et Calvinis-
ty veram Religionem Catholicam

Romanam, ne idem autem Rex, sed et
de etiam, et saepe in frequenter,
et Altaria dei, et templo sanctorum
euerentes, et eorum ministros
trucidantes, et polluta Reli-
gionem parvipendentes, et Regem
quicumque sit sive haereticus, sive Ca-
tholicus agnoscens, ac ab illo toti-
pendentes, quorum omnium pax
est iste Borbonius, eundem sibi
Regem fore optant.

Federatis Catholicis, acram, et sinceram
Catholicam Religionem Romanam
inviolatam esse cupientes, et solum
Regem qui sit Catholicus, et uere
Christi.

Christianissimi constitui desiderantes, in hoc potissimum incumbunt
 harum caput, et protector primarius est. Pontifex Romanus et
 Rex Hispaniarum etiam adiutor
 et principalis defensor, qui et milites armatos, et ingentes sumptus subministrant, ea potissimum causa,
 Ne Rex hereticus Illustre Regnum occupet, et univocum inter paucos annos hereticum efficiat, ideoque dant operam efficacem ne Borbonius iste hereticus, relapsus imperitens, Regno Francie preficiatur. Catholicis fautores Borbonij sine ob

ignorantiam, et incogitantiam, quia
fortassis nesciunt, quantum malum
sit hereticis, et quam periculosum, se-
cretium uel suspectum de heresi Regē
constituere, uel ob alias priuatas ra-
tiones, et causas, eundem Borboni-
um ad Regnam promoueri studeant,
sed ne infatuorū secretialis sape-
stitutionem incurrant, nō est atq̄ id re-
cupere dicant, quam si ille conuer-
tatur et bonus Christianus, ut ipsi
loquuntur, efficiatur.
Omissis primis Calvinistis uidebilia
et Politicis, quorum et impia, et
stulta prorsus est opinatio, quis
enim

enim ferat eos dicentes, aut prosequē-
 dam aut non curandam Catholicā
 Religionem Romanam, aut nullam
 Pontifici Romano unquam fas in
 Gallie Regnum eiusq; Principes fu-
 isse, nec esse, aut nugas esse putan-
 das, excommunicationes, et anathe-
 mata contra leges Gallie, ab Aposto-
 lica sede, lata, hec enim non so-
 lum heretica sunt, et blasphemā, sed
 etiam stulta, et contra fidem his-
 toriarum, omittis unquam istis
 primis aliorum rationes sunt ex-
 pendende, et videndū an expediat
 Borbonicum Regno Gallie p̄ficere.

Et quoniam horum periculis plena
est graui quaedamonia, audent enim
asserere contra. iustitiam. agi, et Jus
violari, nisi Borbonio conueno gra-
tificentur, et satisfiat, et propterea
diligenter est inspiciendum, an iusti
aliquid uel honesti contineat ear-
um petitio, ut pretensio, quae tota circa
tria capita potissimum uersatur.
Primum et praecipuum est, ut Borbonius
ad Regni coronam habilitetur, non
obstanti inueterata eius perfidia
et anathemati quod superioribus
annis a sede Apostolica contra ipsum
fulminatam fuit, dicunt enim
eum

enim iam esse conversum, et obierit,
 illa eius conversionem quam superiori
 mense July in oppido s.^o Dionisi publicè
 in ecclesia fecit

Alterum est ut saltem beneficium abolu-
 tionis eidem impendatur.

Tertium est, ut saltem ei non denegetur
 aud.^o que neq. fidelibus, neq. infidelibus
 neq. etiam Demoni si peteret esset deneganda.

Et hæc summa est eorum que pro parte isti-
 us Henrici Borbonij proponuntur ratio-
 nes autem quibus utantur iudicio ipso-
 rum satis sunt speciose, arant enim illum fac-
 torum bonum Christianum missurumq.
 ad Vrbem huius fidei certè pignus. Nec

401
reliquit Carbonium filium Principis Condé-
vir, quem ille designat Regni successorē,
pacem in illo regno ita fore non alibi con-
ciliandam, Nam Principes sanguinis
non ferent alium Regem, quā de domo
Borbonia, quod nisi ita fiat perpetuis
bellis et seditionibus vexabitur
Gallia, quod non expedit sedi Aposto-
licae, Et haec quidem sunt graviora,
nam ceteras rationes, quas proponunt
de lucro Curiae ob expeditiones Regni
Galliae, quas iubet hanc Henrici Borbo-
nii et eo quod etiam Christianum Tride-
ntinum in illo Regno recipiet, et de im-
pediundo Hispano, ne solus oīa occupet,
et

et regnet, plane sunt utiles, et bene, et
illis ostendunt istos non moveri bono et
simplici zelo tuende Catholicæ Religio-
nis, ut paulo post patebit.

Anteq̃ dissociatur primum caput de
habilitando Borbonis animadvertendū
videtur istos eius fautores, aut non
plene intelligere qualitatem, et gra-
uitatem negotij, de quo agitur, aut si
plene intelligant non posse fugere
fautori hæreticis suspicionem
non puto eos negare Borbonium
istum fuisse insignem hæreticum
non quemlibet, sed Calvinistam, id est
de illa hæreticorum sedula, quæ pernicio-
siores

et pestilentiores foetus producere solet, quan-
ta autem malum sit heresis, ut omittit
et ceteris, Felix Sapa et Mart. expressit
dicens, heresis quippe est nimis im-
pia, et Evangelicis inimica veritatibus.
quem non portionem aliquam loedere,
sed ipsa Catholicæ Religionis conatur
fundamenta convehere, quocirca enim
rapit ad se, non solum in hoc vitæ,
sed in multis aliis vitæ. mere facit
et ipso scilicet antiquo hoste non
solum persecutores Ecclesiæ, sed etiam
sacerdotum eius faciunt.

Dicitur est de Calvinistarum rebelle
pestilentiores foetus, quam ex alijs
herese

hereticorum officinis provenire, id verum
esse dogmata eius secte testantur, in
quibus hec sunt primacia.

Missam non fuisse a Christo institutam,
neque esse sacrificium, neque opus bonum.

Nullum esse peccatum mortale preter in-
credulitatem.

Vota omnium hominum cuiuscumque ge-
neris, et presertim monastica, esse
vana, et nihil uolentibus prodesse.

Sola fides sine operibus homines iusti-
ficari.

Deum esse causam omnis mali, et cum ho-
minibus pessimas cogitationes inspici-
runt, ut mala operentur, adeo ut non

homo peccat, sed deus ipse sit efficiens
et volens peccatum.

6. Nullum desiderium, nullam hortationem,
nullum fastidium esse peccatum, cum deus
ipse ista omnia operetur in homine.

7. Quod ceteris est gravius non credunt salu-
miste divinam Trinitatem Patris et filij
et spiritus sancti.

Longum esset cetera huius scholæ Calvini-
anæ dogmata recensere que non sunt
supradictis summissa, aut magis pie
ea referunt.

Hec huius Joacimus, Quersbalius, staphilius,
Lindanus, Hosius, Tatedius de sanctis
et alij viri Pij, qui ea voce, et scriptis
confutaverunt. Hec

Hec deditur Borbonium, imò ne dum de-
 dicine, sed pertinacem defensore
 eorum fuisse sedis Apostolicæ in lit-
 teris Fel. recor. Sixti V. contra eundem
 Borbonium testatur dicens ille Henricus
 Borbonius quodam Calviniani errores
 atq; hereses etiam ab ineunte adoles-
 centia secutus est pertinace quod eius
 patrocinium excrevit.

Eisdem uero doctrine Calvinianæ presi-
 dijs quod Borbonius genuit præsertim
 post obitum à se heresim eandem
 Apostolicæ sede in eisdem litteris do-
 cuit, et hæc uerba. sequis hereticos
 per duellos, et seditiosos ad arma contra

Carolu' et Henricu' Reges et reliquos
Catholicos omnes concitavit confestim
sumos exercitus, acitis etiam externa-
rum Nationum hereticis contraxit,
quibus omnia partim loca eruentis pio-
rum hominum cedibus foedata sacra
et compla temerata et dirupta, sacer-
dotes et Viri Religioni cruciantibus ma-
ridati sunt oppida preterea et muni-
tiones Catholicos partim insidijs, partim
vi, et armis occupavit, et in eis Catho-
lica Ecclesia ritus prohibuit, ac sus-
tulit. Ministros, et Concionatores heret-
icos constituit Civis et Incolas ad ean-
dem impietatem minus verberibus
coegit

coegit, sed ne hoc quidem satis si-
 bi existimans inter alias intimam
 quendam suam nefarijs artibus in-
 structam, suis extra Gallie fines ad
 diversa loca misit, per quem cu' pri-
 marijs hereticis impia consilia sua
 communicavit, eorq; vires et arma
 contra Religionem Catholicam et Ro-
 mani Pontificis potestatem provoca-
 vit Conciliabula quoq; hereticorum
 in diversis provincijs habenda cura-
 vit, quorum non nullis dum iniquis-
 sima illa foedera contra fidem Catho-
 licam, ac praesertim contra Ecclesias,
 Clerum, et universos Catholicos Regni

Francie vacabantur) ille non solum
interfuit, sed etiam presuit hanc, ibi
Neque ex eo tempore summi suscepit
Concilia, quinimo eam adversus
sedem Apostolicam, et Romanos
Pontifices concepit animo iras, et post
illam declarationem contra ipsum editam
verbo et scripto protestatus sit, se per
petuum futurum Ecclesie Romane
hostem, eamq; semp; flamma, ferro, bel-
log esse persecuturum, et Romanos
Pontifices, quos ille infames appel-
lat verbis loco hostium habiturum, et
cum possit miris modis cruciaturum.
Neque ex his satis potest credimus, ualere
esse

11
62
esse periculosum, nec fautorie heretica-
lis crimine ac suspicionis carere pro-
pito Impio Bourbonio intercedere, longe
vero periculosius et perniciosius esse da-
re operam ut Regno Catholicorum pre-
ficiatur,

Sed respondent fautores eum bene conversum
iri, et futurum bonum Christianum.

Sed ista profecto omnino vana sunt, et
in gentibus plena periculis, a quibus
longe sedi Apostolica abesse debet,
nec ullo unquam tempore inducenda,
ut Bourbonium Regnare patiatur, mi-
nus vero cum ad Regnum habitare
considerentur. Primum in genere omnium

hereticorum mores, qui, ut sanctus
Paulus ait, sunt ingrati, scelerati sine
pace, absq. fœdere, mox Principum, et
Imperatorum, qui à fide Catholicis abis-
quando defecerunt, spectentur, studia,
et luce clarius apparebit, neminem fu-
isse aliquando Principem hereticum,
alicuius heresis contagio infectum, qu-
etiam si erga Catholicos aliquo tempo-
re benevolentiam simulavit, eam
tamen postea data occasione in imane
odium convertent, adeo ut Catholicos
maxime depreperit, hereticos vero
sue secte magnopere foverit et
vetulerit.

et hinc

Et licet inspecta natura hereticorum suffi-
 ciat ponere regulam generalem, quae
 fortassis nullam exceptionem inveni-
 retur, habere, ut quicumque Principes ab-
 haetate deservita fide Catholicam
 heresim quacumque serio amplexus
 est, Inde deinceps Fredericum, et pro-
 missorum quae cum Catholicis pepi-
 gerat, fuerit violator, et fidem suam
 quibuscumque datam variaverit, et co-
 mutaverit, nihilominus uno, aut
 altero exemplo res illustrabitur, ut
 mus. Inius Hottel intelligat
 in his omnibus quae pro parte Bor-
 bonij proponuntur, velut in herba

• uicente' latere anquem, ueneni a se
lis potiones in uase aureo propinari,
sub speciem recti et boni insignes late-
re' fraudes, dolos, simulationes et pe-
ricula inextricabilia sedi Apostolicę
ueluti aurea. retia. quibus fraudulen-
ter inuoluatur obtendj.

Nemo dubitat futurum quoniam Borbonius
fingat se conuersum et fortasse etiam
Concilium Tridentinum recipiat (at-
tolicis faueat sedi Apostolicę obe-
quium presteet, bene sacerdotia dis-
tribuat, et deniq; omnia Ecclesiastica
constituta custodiat, sed ista an fide
frant, ut Regnū pacificę consequatur,
et be-

caeris placuit animum et Regnum esse
auspicatus. Socrat. lib. 3. cap. i. histo.
Caelis. Solomon. lib. 9. cap. 2. Miceps.
lib. 10. cap. 9.

Ac ne si statim se suam impietatem pro-
disset populos in se acrius concitaret
aut ad defectionem compelleret initio
quoq. Imperij clementiam prebuit,
Nam omnes qui propter Religionem,
regnante Constantino in exilium
pulsati fuerant, reuocauit, et pro-
scriptis bona sua, lege restituit. Quin
etia' populo precepit, ne quis quemq.
Christianor, uel iniuriarum affice-
ret

ret, uel contumelia neue ad imolandum
eos inuitos traheret. Solomen. lib. 3. histor.
Ecclesiast. cap. 1. Socrat. lib. 3. Micephar.
lib. 2. cap. 4. or.

Et postquam plene rerum potius fuit horribiliter
uastauit Christianorum fidem, Nam
Clericis omnem Immunitatem honorem,
et frumenti congruit ipsis a Constanti-
no donata ademit, legesq; eorum causa
conditas abrogauit, et eos denuo Cru-
cifixis addidit, Nouationum Ecclesias
solo equatas reedificauit, gentilitium
ritus renouauit, eorum templa appe-
ruit, et uictimas immolauit. Socrat.
lib. 3. histor. Eccles. cap. 9. Solome. lib. 3.

cap. 5. Nicophor. lib. 9. cap. 5.º

Julianus in cogitibus faciendis, ut ait socone-
mus lib. 5. cap. 5. et supplicij ad corpus
cruciandum excogitandis, paulo mode-
rator fuit quam ante, cū Impera-
tores Ctesiam fuerunt protequuti
in alijs tamen rebus longe fuit crude-
rior cū constet eum in omnibus ac-
cerbe et graviter eam afflictasse.

Henricus plane Borbonius in hoc Juliano
equatis in illo primo longo illi inter-
uallo superavit, cum ad cruciandas
Catholicos pios oppressi soluit, exter-
nos etiam hereticos exercitus convoca-
verit,

notens

ens Imperator sacro Baptismo ablatus,
 Primo doctrine Scholasticæ ornamento deco-
 ratus pietatem coluit, et dum sibi pu-
 tauit commodam Catholicis, clemens fuit,
 et humanus usq; eo, ut ad optimorum
 Episcoporum pedes se prosterneret, et S.
 Blasii quæ postea crudeliter vexauit
 preces, quem et beneuolentiam, magno
 humilitate deponeret Maximianum in orat
 in Sancti laudes.

Adem tamen paulo post, relicta doctri-
 na Apostolica Catholicos Episcopos
 ab Ecclesijs expulit, et exilio relega-
 uit Theodor. lib. 4. histor. Eccl. cap. 12.
 Nicephor lib. ij. cap. 1. 2. et 3.º

Atq. tam immaniter in Christianos est de
baedatus ut omnes hereticos cuius-
cumq. secte, ac ipsos etiam paganos
suis Hofarijs sacris. Inui permiserit et
solis Christianis Catholicam interdi-
xit Religionem.

Memoria dignu' est illud Anastasij Impe-
ratoris exemplu' cum ante mille annos
cum Zenone, mortuo eius uidua Aria-
dena Imperatorem designandu' curavit
quoniam Anastasius apud Rufinum
Patriarca Arianismj suspicionē in-
currerat, et propterea constanter a
Patriarca aduersaretur, non prius
sequestrate' ceremonie postulauerint.
factus

facturum esse dixit quod Anastasius gra-
 vi iuramento inscriptum is relato
 confirmarent fidem se inuiclatam
 seruatorem nec non Calcedonense
 synodu examint sententia, reliquis
 tribus additurum esse. Consentit quide
 Anastasius illis conditionib, et eas
 inscriptum retulit, et ita ab Eufemis
 inauguratus Imperij Coronam accepit
 Ceterum quid Manicheis, et Arianis
 fauebat, eorq, sectas propagare stude-
 bat, non potest autē efficere quod
 uolebat propter Biographu, quo
 se ad fidei Catholicę defensore
 obligauerat, illud multis modis a Pa-
 triana

recuperare minus est. Cum uero Pa-
triarca fortiter resisteret, et fidei pro-
ditorem se existimaret si Chirographū
Imperatorum promissionis redderet di-
gnitatem motus exiliū protulit et
Macedonius successor eius graues quo-
que iniurias obdenegatum Chirographū
a b. Imperatore passus est, adeo ut col-
lecto hereticos conuentu Anastasius
Macedoniū cogere uoluerit ad dandū
synodū Calcedonenē Theodor. lib. 3.
Histor. Eccles. cap. 32. Nicephor. lib.
ib. cap. 26.

Simile Chirographū iuramenti obligatio-
nis uinculo minutū, et roboratum, quo
se

se Borbonius sedi Apostolicae observasse
 rit, quando Calviniana sectam abiecit
 rit, et perpetuo se Catholicum futuram
 spopondit tam indigniter elusit, tam
 proditorie, et crudeliter violavit, ut im-
 prudentis, et aperte Impij hominis sit
 velle quem summo Romano Pontifici
 persuadere, ut Borbonio credat, vel
 Borbonium admittat aut ad ipsius Regni
 erigat.

Quo tempore Ariana perfidia in occidente
 fauentibus Constantiopolitanis Impera-
 toribus crudeliter grassabatur eodem
 promouentibus Henrico et Henrico suan-
 dator Regibus Africanam immantiter

vexabat Ecclesia, et Hunericus ut liberiorē
necesse et Christianos protegendū occasio-
nem nancisceretur pietatem in ingressu
Regni simulavit rem omnem, ut gesta
est Victor Arelicensis Episcopus gra-
uis auctor lib. 2. de prosequit. Han-
dalia narrat his verbis mortuo Hen-
derico, Hunericus maior filius patri
procedit, qui primordio Regni ut has-
bet subtilitas Barbarorum cepit
modius, et moderatius agere, et maxime
circa Religionē nostram, ut
etiam ubi antea sub Rege Hennerio
previdicatum fuerat, ne spiritalis
fierent. Conventus, conventus
con

concurrerent populorum, et ut se reli-
gionum ostenderet, statuit sollicitus
requirendos hereticos Manicheos, ex quibus
multos incendit, plurimos autem
dextra pot. nauibus transmarinis,
quos pene omnes Manicheos sue Reli-
gionis inuenit, et precipue Pres-
byteros et Diaconos, Arrianos, Heteros
Hec ille.

Henricus Borbonius nullam adhuc simili-
te pietatis exemplum exhibuit nulli
sue secte Ministros supplicio affectit,
aut exacerborauit, hoc solum fecisse
cum nouissimus, paucis enim diebus
antequam simulatam ederet conuersione

quos Ministros Calvinianæ perfidiæ ma-
tor vice iussit ut cum sorte sua cū miraretur
tot hinc. Facile deprehendi possit cum non
omnino alieno animo ab illis esse et
data occasione eos fore reuocaturum.

Quo nam uero tenderet illa ficta Humanitas
Clementia illa simulata calliditas
et fraus uulgaris post paulo Idem
Victor tradit dicens amputatis
igitur in breui omnibus quos
timebat, et solidans sibi ut pu-
tabat Regnum quod breue fuerat
et caducum omnino ex parte otiosus
atq; securus ueriuersa tela iura-
uit in persecutionem Lutheri. ^{ca}
rupes

regis tunc se conuertit. Hactenus
 Victor, qui paulo post ibidem
 leges impias quas contra Catho-
 licos tulerat. Haereticus recenset,
 nam aciora, et crudeliora, semp
 Impius ille meditans, atq; exco-
 gitans qui membra aliquot Ec-
 clesiae absciderat totam eius cor-
 pus laniando perdere nitebatur
 eamq; ob causam sua componebat
 et publicabat edicta.

Victoria Gotthardus Rex in Hispania
 ara septingentesimo quadragesi-
 ma Regis patri succedens in Regni
 solio Clementissimus initio fuit

Nam quos pater exilio condennave-
rat quasi clienti dos restituere la-
boravit, et quod pater impone-
rat grave iugum ipse modice re-
levavit, et convocatis omnibus
cautiones Instrumentorum
quas pater in dolo confecerat, ipse
in conspectu omnium digno in-
cendio concremavit, et non solum
liberos reddidit ab insolubili
vinculo cautionum, verum etiam
omnia restituit, que ego in-
firmaverat, et expulsus officia
restituit Palatino. Ceterum li-
cet optime medoasset, postmodum
infra

inflagitia delapsus, quasi laxatis
 habenis, nulli vitio se subtrahit,
 et plures simul uxores, et concubij-
 nas publice ausus est retinere
 Quia vero à viris Pys sibi ista obji-
 cebantur. Vitula facinorosis ueluti
 bus scelera cumulans. Clericis om-
 nibus ne dum induluit, sed et precii-
 pit, ut uxores et concubinas unam
 et plures haberent iuxta libidam uo-
 luntatis, et ne Romanis constituti-
 onibus, quæ talia prohibent in
 aliquo obedirent. Proter. Teletani
 lib. 3. cap. 14 et 15. et Jo. maria lib. 6. cap.
 10. de reb. Hispan.

has

Hic etiam accedat insignis Henrici
Quarti fraudulentia et ficta hu-
militas, tam diu occultata, quam
diu quod desiderabat à Pontifice
impetrare graue facinus, et cre-
dita difficile Impius Henricus a-
gremis, nam postquam eum libertate
violaret, et graues iniurias Ecle-
sij intulisset Gregorium septimum
Romanum Ecclesie Pontificem co-
gregato Romanorum schismaticorum
Concilio dignitate Pontificia pri-
uare conatus est. Pontifex Ana-
thema in Henricum vibrat, nisi resi-
piscat, ille tamen timens ne in se
omnium

omnium odium concitaret, et impe-
 rium amitteret ad Pontificem super
 ueniam petitorus in Italiam properat
 Canusium oppidum erat in agro Regiesi
 Mathilde Comitissæ subditum in illud
 Pontifex custodię causa se receperat,
 Ad hoc ergo uenit Henricus, et delicti
 ueniam, et excommunicationis absolu-
 tionem a Pontifice petitorus, qua li-
 habita uenerat, et quã alte humili-
 tate simulauerit, Lambertus
 Scanaburgensis de rebus gestis Ger-
 manorum sub anno 1179. et Al-
 bertus Crancius in Saxonica lib. 1.
 cap. 1. cap. 6.

Narrant his fere uerbis, venit Henni-
tus, ut iussa fuerat, et cum Castellū
illud triplici muro septum esset in-
tra secantem murorum ambitum
receptus feris relictis omni comitatu
suo deposito cultu Regio, nihil pre-
ferens Regium, nihil ostendens po-
paticum nudis pedibus ieiunus
mane usq; ad vesperam prestabat
Romani Pontificis sententiam
presto, laudo hoc secundo, hoc ter-
tio die fecit. Quarto demum die
in conspectu eius admissus post
multas hinc inde dictas sententi-
as, multis appositis conditionibus,
et

et Juramento coram sanctissimis
reliquis prestiti excommunicatione
absolutus est, amoti fuerunt ab
Imperatore mali consiliarii, in-
venit illo corrigere et debere, quas
contra libertate' Eccl. & leges ediderat.
Sed non multo post perfidus Henricus
in pristinum revolutus perfidi-
am initum cum Romano Pontifi-
ce foedus violavit, et conditiones
omnes et Invenientia Ecclesiasti-
caram legum vincula, quibus
ille cum Apostolica auctoritate
se abstrinxerat, tanquam amulaz

tela diripuit, abiectisq; omnibus
timoribus dei habens in omni-
bus, quæ animus sugerebat effre-
nata libertate efferebatur, multoq;
deinde maiores in Ecclesia dei
tragedias concepit, et acius
quam antea leges Ecclesiasticas
evertit.

Hanc perfidiam in Borbono ex-
ta in est Apostolica sedis, ga-
tam et si et Henricus Rex, et
Carolus Cardinalis Borbonius
pro ipso sponderit, et ipse
solenni quoq; ritu heresim omne
et

et laetitia in primis obcurauit
et laetauerit fidem Romanę Ecclesię
perpetuo se obseruaturum cum primu
dicationem et nactus omnia violauit
et reuic.

Gregorius Sobocbradius iq. Bohemę Rex
uenero hęcis Hucitaru in fectores, ut
uictis omniu animis sibi conciliaret,
non alias nisi pro hostiu morte uide
licet aliorum Regem Austrariensem
in Aulam Regiam ingredi se uellet
palam protestatur est, pceptis pceptis
Iurciurando a Romano Pontifice (a
testo eius nominis tertio sibi oblato,
quis promittit obedientiam suam.

Romanę Ecclesię in uirtute fidei, quę
eadem Romana Catholica, et Apostoli-
ca Ecclesia profitetur predicat, ac re-
tinet custodiat, et illa tueri, ac pro-
pagare pro uirili exire uelle, ac
populum sibi subiecti ab omnibus
erroribus, sectis, heresibus, atq; ab alijs
articulis Romanę atq; fidei Catholice
contrarijs uocare ad ritum, cul-
turę ueterem reducere ac restituere,
quo iuramento premisso die 25. Maij
anni 1439. coronatus est, que cum
ab ore eius audita et max. p. de-
gnam divulgata fuissent, magna
ei gratiam apud optimum quemq;

conci-

concilia uocant, sperantem illorum que-
 rebat bene raris principijs bonum exitum
 consequenturum, quem opinionem con-
 firmare uidebatur humanius qua
 prias tractans et facilius ad magistro-
 bus admittens eos qui Romane hoc
 est Catholice et uere essent Religionis.
 Ceterum postquam stabiluit Regnum, et
 inuictiora oppida et ciuitates in sua
 potestatem redegit in apertu proferens,
 latens heresis uenena in totum diffun-
 dere Regnum conatus est, bello oppres-
 sit Catholicos Romane Ecclesie fi-
 dem abnegauit Apostolicos Nuntios
 in carceres misit compedibus, catenisq

conversit, et lamentabile Religionis
Catholicae tragedia agens Regnum intra
paucos annos adeo heresibus infecit,
ut nulla pene Catholicae Religionis
vestigium reliquere videatur, neq;
ab eo tempore, usq; in presentem die
Romanam est fidei restitutum Jo: Gu
braedius Epus oltemufenses lib. 3.
histor. Basem. et Jo: Coëbles lib. vi.
histor. Husitar.

His prorsus simile, et quaedam etiam cru
deliora exercuit contra Catt.^{os} Hen
ricus Borbonius postquam abiuravit
et se Catholicum futuram, ac Ro
manam Ecclesiam fidem servaturus spopondit.
Lodre:

727⁵

Podrebradius iste Rex impius Poloniae
Husitarum scriptor Inuentore, et con-
silij Principe scilicet Borbonius se-
cū habet Morneū à quo dementatur
et contra Catt.^{os} magis incitatur
bello Podrebradius in Bohemia urge-
bat Cattolicos, ut Haereticos fieret
Borbonius, ut omnes Gallos calum-
nias compelleret, externarum etiam
Nationum exercitus, quos militibus
proprijs coniungeret aduocauit Fantin-
um Apostolicum Nuntium Podre-
bradius coniecit in vincula Turco-
nensis iuxta Borbonij diploma, Lan-
drianum Nuntium à fel. rec. Grego-
ris

xiii in Gallia missam ad mortem pe-
titam, cum capi posset condemnarunt

Jo. Fabrianus lib. 30. Histor. Bohem.

Jo. Cochleus lib. in Histor. Hussitar.

Postremo de Elisabetha pretensa Anglica
Regina notius est exemplum quam
ut multis explicare sit necesse capti-
ua illa in castro Sandinensi ob sus-
picionem rebellionis, et hereticæ pravi-
tatis detinebatur singularis Princi-
pum quorundam benignitate, et fa-
vore libertate viri nobilis Thomas
Popier, et Robertus Gagus uelut cus-
todes, et fidei exploratores adhibiti
sunt, quos cum illa muliebri astutia
et

et Religionis Catholice simulata pro-
fessione decipinet, et eandem Regno
Nobilissimum occupasset quos deinde
fructus produxerit, statuta, et leges
eius impio perpetuo testabuntur in
persecutione Anglicana in Catholi-
cos, nihil crudelius aut horribilius
inueniri potest, aut excogitari.
Et supradictis conseruentur duo satis
clara, et magistra experientia com-
mata, primum usitatum esse more
Principum Tyrannorum hereticorum, et
schismaticorum humilitatem simula-
re sanctitatem, et Religionem sin-
gere, ut regent, ac initio ipso regnady

blande, et humaniter agere, et multa in-
terdum antecessorum errata corrigere
et subditos quandoq; grauaminibus
oneribus, et uectigalibus liberare, ut
omnia tuta reddant, et in suam
trahant potestatem, adeo ut uerissimū
esse appareat, quod sanctus Leo Papa
eius nominis Primus, scripsit dicens hu-
militer irrepant, blande capiant, molli-
ter ligant, latenter occidunt, sanctus
Leo rom. s. de Ieiunio x. mensis, Alter
eisdem Regni habenas adeptos omnia
sua arbitrari gerere nullum pro-
missam seruare, dissimulata stu-
dia patefacere, et impense colere ueteres
amicos

amicos reuocare, malos Consiliarios
 et magistratus suis auribus praesentantes bonis, et integris amotis adhibere impietatem, et reuicium et priuatum et publice exercere: difficile enim est Principes uiros et presertim peccare auctores summa potestatis, et rerum omnium licentiam adeptos ratione uirtutesq; frenare.

Sed in primis hereticae laeae corruptos ceteris esse detestabiliores, et propterea ualde periculosum esse eis cetera si uenia petat federe luculenter docuit Gynllus Archiepiscopus Alexandriae contra Nestorium in actis Concilij Ephesini

Thom. e. 18. Ingolstadtien' impressionis
anno 1576

Quod si Imperatores isti ac Reges quos
setulimus, neq; ab initio patentes Im-
pij imò uero fortassis boni, ac neq; re-
lapsi fidem promissam se fellerunt fo-
edera ruperunt ingentia, que con-
teperant animo facinora, perpetra-
uerunt quid sperandum erit de isto
Borbonia abeunte adulescentia in he-
resi calumnia nutrita, alto obfir-
mato pertinaciter relapso.

Sed dicunt Borbonij fautores non frangere
fide, dabit pignus Romane Ecclesie
Alteru Borbonium quem designat
post

post se Regem restituere, et eo consilio
ad urbem restituendam transmittere.

Quod attinet ad primum de fide ipsa
seruanda, id neq. incredibile est, neque
facile, neq. possibile, na' ut mediocriter
eruditis notum est eos qui Caluini do-
ctrinam, et dogmata profitentur non
solere fidem.

Rursus nunquam arctius, nunquam fir-
mius, nunquam solennius, nunquam
maioribus prestande fidei obligatio-
nibus potest restringere Borbonium
qua' etiam iam olim sub Carolo Nono
se deuinxit ad fidem Catholicam
perpetuo retinendum, qui si tunc

privatus quoad Gallie regimen Regem
suum Carolum, et Regis fratres, Nuntium
Apostolicum Pontificis Romanus, summum
Cardinalium Collegium, totam Celsam
Catholicam, et Christianos Principes
quando post abiectam heresim ali-
qua fide, et Dei honore uideretur,
imbutus insigni infidelitate delusit
et seellit quid facturus sperabitur, si
constituatur Rex, si omnia suo arbitrio
moderetur, et qui nullum Deum credit,
diuinam enim Calvinistae abnegant
trinitatem, nec Deus est nisi unus
et trinus, per quem prestabitur for-
mam, et ualidum iuramentum.
Quod

sed vero ad pignus sine obsidem quem
 se daturum profitetur spectat. Ego
 Primum puto illum non futuram obsi-
 dem, sed aspidem qui sit mores Roma-
 ne Curie exploraturus, et mala si
 que repererit secuturus, quo deinde
 acrius contra Ecclesiam Romanam
 insurgat, vel hinc sumpta maioris
 perfidie, vel inobedientis persecutio-
 nis occasione, quam sicut alij iam
 fecerunt es colore uestret, et coh-
 nestabit, et dicat se non persequi Ec-
 clesiam, sed malae Ecc^{cos} et deprav-
 uator eor^{um} mores si quo fortassis in
 Curia Romana poterit deprehendere

Sed uanissimum præterea est putare, idò
Borbonium seruaturum fidem sat-
tolicam, et à pristina perfidia reces-
surum, quod obsidem quasi fidei ius-
sorem transmittat ad sedem Apostolicam,
nam id ipsū animosiorē illā officiet
ad transgredienda sibi iniuncta man-
data, et coloranda, et excusanda
omnia quæ impiè geret. Cum uero
non sit retinendus in Caria con-
strictus et catenatus poterit, quando
ibi patabit comedū fegam arripere:
Postremo tam et si filius eius Legitimus
et naturalis foret ille alter Borbo-
nius parum adhuc aut nihil parum
moueret

non crederet, quod minus cum summo etiam
 eius vite periculo Calumniam sit pro-
 pagaturos, cum nos sit Regum Hereti-
 corum nec proprijs filijs parere, ut p-
 fidiam secte, quam profiteentur lati-
 us propagent, Leo Vigibellus Visigotho-
 rum Rex in Hispania Ariana per-
 fidia furore repletus, dum eam au-
 gere conaretur Cōt^{us} prosequēbat.
 Epōs religabat Cū^{as} redditus, et bona
 in fiscabat, et quia Hermanegildus
 filius nefandis vitibus quibus Arianorū
 pater erat addictus noluit consentire
 varijs p^m tormentis cruciavit, demū
 securi percussus parricida impius Deo
 martire

martire consecrauit. sanctus Gregori-
us lib. 3. dialog. cap. 31. Roderic Toletan
lib. 2. c. 14. de reb. Hispan. cap. 24. g. i.
Io. Marian lib. 5.º de reb. Hispan. cap. 12.
Longe preterea minus urget illa factor
Borboni ratio de Gallia pacanda
si ille Rex constituatur, quasi si alter
fiat ob potentiam Borbonicæ familie con-
tinuis ut bellis ageanda id quod mini-
me expediret sed. Apstoc, nam de-
mus hoc istis Borbonistis siue Nauer-
ristis, et uideamus ex istis duobus
malis, ac euidentibus periculis qto
nd sit potius eligendum.
Primum Henrico Rege constituto Primum
eculen

Eo. Saltem periclitabitur tota fi-
 des. At. in eo Regno procul dubio mu-
 tabitur, ut supra ostensum fuit, si ille
 non fiat Rex Galliarum bellis desinat.
 In hoc periculo conflictu non est dubium
 quin illud sit gravior, quo fides uni-
 versa in Regno perire potest, illud vero
 minus quod bella secum afferre soleat,
 ergo hoc minus eligere oportet, ut
 minus illud, et graves perditus evi-
 tetur. Nam concitium ait dum malis
 licet sint dio tantissime, prece-
 uenda tamen si periculi necessitas
 ex his unum propterea compulere
 id debemus resolvere quod minus.

neque videtur obligare Conditio. Tolet.
cap. 2. ap. duo mala est destin.
Rursum facilius est bellis, quam hereticis
finem imponere, qui ubi semel Regnum
aliquid vel Prouinciam occupave-
runt, nec facile, nec breui tempore
extirpaci consueuerunt.
Bellis autem saepe finem imponit victoria
mors Imperatoris, et casus alij, uarij quos
humana prudentia non facile asse-
quitur, id praeterea certum est, et longa
proset exemplor, serie comprobari
impios et hereticos Principes raro diu
persistere, rarius uero feliciter exitus
habere consueuisse
obtinet.

Præsentur ergo Impria et blasphemica ora
 deprecantiū, et intercedentiū pro Hen-
 rico Bourbonio, et iam tandem rescrip-
 tant isti fautores intelligentes, nec
 sine crimine fautorie hereticales pos-
 se fieri istā intercessionem, neq; quicq;
 magis absurdū periculōsū aut turpe
 posse sedi Aplice persuadere.

Quod postremo loco commemorat de Philippo His-
 panie Rege Cæsar huius potentie et felicitatis
 gaudio Cæsar est, et Cæsar Reus defensor, medr
 iter assuesant uelle eū oia occupare
 et Gallie Regnū deglutire, quasi nihil
 sit iam in orbe reliquū, qd tantę eius
 cupiditati possit sufficere, longe est
 à ueritate alienū, nec nimis imprudēter

quæ impudenter, et impie de tanto Rege
obloquantur, cui eius potissimum opera Gal-
licæ Cath^æ vivant, respiciant et spectent
Cæ^{am} Gallicam suo splendore, et pu-
ritati post tot hæresiu procellas fore res-
tatuenda. Qui si proprijs tñ comodis, et
nō potius uni soli orthodoxæ fidei con-
servandæ studuerit longe minori negotio
et sumptibus q̄ quos hact^{us} in sacro foredece
conseruando insūpit totū ut Regnum
ut maiore eius parte in suam potatem
reducere potuisset. Optus ipse tñ arum
eius luce clarior patefecit, nā cū xpianæ
Reip. comodis et fidei Cath^æ puritati cōseruandæ
Et latius spargandæ semp inuigilet per obli-
gūa mag^{is}. Rom. Cū^{is} agnouit se esse deū. tñ
Cath^æ Franciæ Regno. Cath^æ et uere ppri-
missimū Regem proprijs quantū po-
test, hæreticum autem penitus ar-
ueri uera.

173

Vtrum in foro exteriori, uel saltem interiori
 poenitentiali beneficium absolutionis
 sit Henrico Borbonio impen-
 dendum.

Cap. II.

Sed uideamus iam alterum caput petitionis
 auctorum Borbonij, uerum ille sit absoluentis.
 An primum percunetamar utrum putent ipsi
 seino' absolutum in sacrilego illo conuento
 celebrato apud oppidum s^{ti} Oconij die
 27. Julij. Nam si responderint illum se uera
 sine absolutum, aut frustra, nunc aut
 fraudulenter istam rursus petunt ab-
 solutionem.

Verum interim intelligant gravissimum illud

124
fidei, facinus, et Ecclesiarum legibus perni-
tius interdictum in consilio Pontificis in suo,
vel potius, contradictione legati Apostolico
Barbonie Cantuarii. Poelatos auro temere
impie, et sacrilege inducere in Ecclesiam
hominem hereticum, relapsum, excomuni-
catum, et per Romanum Pontificem in-
habilitatum. Quo scelere, quid sceler-
tius, aut magis blasphemum inveniri
hac causa potuit non facile apparet. Quo-
visima isto facinore illata est Ecclesia
iniuria. Legato autem Pontificis, et Romae
na ipsi Pontifici non potuit impuden-
tius detrahi novum invenirent vi-
cium, novam aboluendi, et habilitandi

formam excogetarunt, inauditum pro-
 prius schisma in Ecclesia inuocauerunt
 hactenus etiam de rebus tantum tem-
 poralibus, et Regni Prefectura certe
 non uidebatur, et Borbonius suo scelere
 et coeno reuolutus ad temporale tantum
 Regnum aspirare putabatur, sed nunc
 potquam propria auctoritate Romanam
 Ecclesiam in consulta adhibitis eius
 factionis Episcopis et presbyteris ubi
 Abolutionem impertiri uincit uel non
 indigere Romani Pontificis opera, et
 auctoritate uel se esse in sua Ditione
 Pontificem simul et Regem fortassis pro-
 tensam Angliæ Reginam hoc uictore

imitando videtur significare
Auget facinus sacrilegum manifestus
impij. Borbonij clauium potestatis Eccl^e
s^e contempser, nam cū gravissimi
anathematis vinculo sit ligatus, nec
ab alio quam Romano Pontifice, nec
ab eo auctoritatem habente absolui po-
tuit, aut potuit, nec interim sacris
interesse solemnibus, nec Ecclesiis frequen-
tate donec aditus legitime sibi erat oc-
clusus potuit, aut debuisset debite
pietatis et obedientie, oblitus om-
nia hec parumper dum audac-
ter, et impie se illis imiserit, ut
modis illis Ecclesie, ut nullum
ab

Ab ea beneficium consequi impius iste
 Apertata mereatur, cum itaq; alijs inter-
 teratis facinoribus suis hoc item adeo
 impium et detestabilem adiungent, nec
 ulla uicē penitentis signa ediderit stult-
 tam prorsus, et ridiculum est ne deitas
 blasphemum, et hereticale istam abso-
 lutionem petere.

Itis etiam accedant sequentia Henricus
 multiplici est uinculo excommunicatio-
 nis legatus, Pasinam iure comuni quā-
 do hereticus cap. excommunicatus i.
 et de heret. 2. peculiari etiam ratio-
 ne. Hāc uō dominum de facto obti-
 neat temporale, et subditis populis.

imperet, et propterea eos fidem orthodoxam non heresis sicut fecit docere debuisset in omnes juris penas contra hereticos, et relapsos latas incurrit vigore Constitutionis Pauli 4. incipientis, in et Apostolatus officio, que preter alia illud de nouo valde salubriter disponit, ac omnes principes, et omnes cuiuscumque generis, gradus, et qualitatis, qui alios docere, et bono exemplo esse debent, ut in fide Catholicam Populi ipsis subditis contineantur, si labentur in heresim aut schisma, etiam si semel lapsi fuerint pro relapsis habeantur pro inde ac si prius heresim

in iudicio abiurament, 3.º contra ipsa
 in specie adest constitutio fel. rector.
 Sicuti Quinti in qua declaratur heretic.
 us impenitens, et relapsus, et in omnes
 iuris poenas contra tales datas occi-
 dunt, ut nullus preter Romanum
 Pontificem potuerit illum absol-
 vere cum in specie in Bulla coere,
 Comini singulis annis Rom. Pon-
 tificis hereticorum absolutionem si-
 bi reseruet, nec quisq. tales nisi
 Papa, aut ab eo potestatem habens
 absoluece valeat.

Poterea Canonibus constitutionibus ca-
 utum exlat, ut a sententia excommuni-
 cationis

lata pro offensa manifesta non prius quis
absolvatur, quam sufficientem pro se em-
enda e ex parte sua ad intelligendam, vers. in
S. vero de verbo signifi. Hostien. in summa tit.
de inter. equum. n. 14. s. et qualiter vers. 2.
etiam requisitus.

Unde dum Henricus iste tot tantaq; mala
ca. Gallie intulerit eius bona di-
spuerit, et depredatus fuerit tot mi-
ros, pios, et religiosos interfecit, et eos
bona contra jus et fas vel sibi addidit
vel suis militibus occupanda tradidit,
et monasteria evertit tot pias testanti-
um voluntates defraudaverit, nec damna
illata refecerit aut emendaverit, Nullus
Episcopus

Episcopis, nullas Apostolicis sedis legatus
 potest illu' a tot excommunicationum vin-
 culis absolueri, ac ne Pontifex quidem ipse
 sumus tale debet ei beneficiu' impedire,
 si velit sacros Ecclesie, ut oportet inuis-
 tabiliter Canones observare. potest igitur
 tot Bordonius prius sufficientem emenda-
 aut nomine suo offerant, et se ipsa present
 isti magnates Navarrista eius fautores, ut
 ut possit ^{onus} D. N. dubitare an sit suf-
 ficienter satisfactu' damnis Ecclesie illatis
 ut tandem absolutionem ab excommunica-
 tione in exteriori foro reportare mereatur.
 Quod si dicant se no' agere de ista absolutione
 in foro exteriori a peccatis in foro penite-
 tiali.

49
sententia insigniter errant; Nam talis abso-
lutio extra mortis articulum in hoc et
similibus casibus nec solet nec iure
potest excommunicationis impendi, ante
quam ab excommunicatione in proce-
teriori absoluantur. In hac enim de hoc
forma prescripta, et ut absolendus a de-
sura excommunicationis primò iuret, ut
satisfaciat, sicut de iure debet deinde
absolatur per illum, qui sententia
tulit, vel per aliam auctoritatem
ab eo habentem, et postremo per sacer-
dotem a peccatis absolutus. Ceteris ple-
nissime conciliatur Hostiensis in summa
de sent. excom. §. et qualiter hec
absoluitur

absolutio uers. Tertium est de forma, et in-
 excommunicatis et hereticis hęc senten-
 tia ex recepto sacri Tribunalis stylo nulla
 habet difficultatem neq. patitur aliqua
 exceptionem directorum Inquisitorum
 parte 2.^a coment. 25. 3.º Codicis reus Joes
 Noias tract. de heret. parte 2.^a assertione
 35. Instructio Madritana cap. 21.

Hęc ualeat audax illa non nullorum Harco-
 ristarum responsio dicentium ista Iura
 non habere locum in Regibus cum pro-
 na, que inter alias super eminentem
 aliquam qualitatem habent, quales
 procul dubio sunt Reges non com-
 prehendatur sub generali legum aut

constitutionis dispositione Joēs Andreas
Cap. 9. de schismatibus. lib. 2. specul. tit. de
rescript. presen. si ratione forme vers. item
Contra Reges Comes. in prohemio regula-
rum canel. quest. 4. in principio quando
tametsi quandoq. ita series habeat,
ac si constitutio prohibeat quidpiam
suo genere malum, uel malum quid-
dam prohibitum et constitutio contineat
odium rationale, tunc etiā Reges,
et quicumq. privilegiati sub genera-
li constitutione comprehendantur. Fe-
lix in c. quod his de fid. inst. Reg. in l. he-
redes n. 60. et multis sequentib. ff. de
uulg. et propil. homes. precipitatio loco vers.
primus.

primus est et uers. 2. est Gordianus Vallerius
Regius tract. de Cardinalibus quest. 12.

Comitem neco Christianum puta tam esse a
Christiana pietate alienum qui neget
malum esse hereticam regnare, uel no
fateatur rationi maxime contentione
Repub. fact. totius apprimo utile, et ne-
cessarium ducere ne heretici Principes
Regnis Catholicorum preponantur.

Similem blasphemiam ausus fuerat olim Hen-
ricus quartus de quo paulo ante dixi-
mus obijcere Gregorio 7. fecerunt enim eu-
nuntios misisse per Prouincias qui
dicerent Iesum Christum, quando
ter oues Petri pasceudas commisit

Reges excepisse; sed Pontificum per litem
uas. notum Populis fecisse Deum in ter-
ris agentem, quando ligandi, et soluen-
di in Caelo, et terra potestatem Petro de-
dit Reges non excepisse, cum, qui ligati
sunt a Pontifice, posse negari quod ab-
solutum negaverit, sed de quibus Christi-
anum esse confiteri, et sic ab omni Ce-
lestis corpore sequestrari, Albertus (ma-
gister) lib. 1. saxonie capite 6.

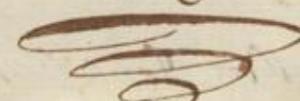
Sed quam inanis, et vana sit ista presumptio
illud patenter ostendit, quod non diu
constet quo tit. iste Henricus Barbarus
nomen Regis sibi posuit nunciare.

Hancque Rex non est, hanc auctoritate
Pon

Pontificis, sine legitimo eo Regis Regis prius
 huius, minus potest Gallie Rex vel Rex
 vel esse cum Rom. Pontificis auctoritate su-
 ent legitima ab omni Regni Successione amov-
 tus, et inhabilis declaratus, nec potuerit
 propterea vel Henricus Tertius iam mori-
 turus vel Gallie proceres illi Regem
 contra Pontificiam sanctionem constituere,
 cum itaq; nihil aliud sit Beasensis ille
 qua privatus quidem hereticus relapsus in-
 peritens, et vile diaboli manipulum per se-
 nam Tyrannidem dominans stultus est di-
 gnitatis Regalis privilegia in eo velle ser-
 vare, et qui Regem eum esse latent aperte
 Rom. Pontif. derogant potestatem.

ten

Num Henrico Borbonio petenti sit à Sanct.^{mo}
D.N. audientia deneganda. Cap. III.

Superest porro quæ illud caput de audientia illi
Borbonio concedenda, vel deneganda, Nam
Borbonista acriter conquecentes gravem
iniuriam inferri aiunt si uicō petenti audi-
entiam Pontificie Aula aditus occludatur, et
Rom. et universalis pastoris aures ad pre-
ces clamantis obturcentur.

Atq; ut hui articulus quæ multos plane torquet,
Iure diffiniatur in Deimis Constituendum
est Henricum uere non fide esse hee-
ticum relapsū, cum enim ab in eunte ado-
lescentia Caluini heeres fuerit rogatus,
et

et post solenne abjurationem in eadem reci-
dere procul dubio consequitur eum esse
relapsam fore censendum cap. ad abolendam
p. illas quoq; de heret. cap. accusatus et c. et c.
eod. tit. lib. 6. de heret. inquisitur. part.
2. q. 58. Tandem tract. de heret. cap. 18.

Hinc mox efficitur ut siue sit ei iudicatus
deneganda, et recis saci relapsos poenis
puniri debeat. Cuius^{vis} enim sanctionibus ca-
utum extat, ut quicumq; post abjuratione-
nem erroris uel post se proprio Antistes
examinatione purgauerit, deperit non
fuerint in heresia abiecta recidisse,
sine ulla penitus audientia iudicio
seculari relinquantur ammadicentore

debita coercendi cap. ad abolenda. s. illos
quosq. de heret. cap. sup. eo de heret. lib. 8
Idq. optima ratione, et maxima causa ab Eccl.
fuit salubriter constitutum, et inviola-
biliter semper observatum, tum quando
consuetudine delinquendi pena debet
augeri, tum quoniam remissionē ve-
nitā criminā nisi semel comissa non
habent. Clem. 3. eod. de epis. adic. tum
postremo, quando Eccl. non censuit
expedire ulterius concedere veniam,
ne amplius semel ab istis malis
Christianis deciperetur, et deceptores
ipsi solapsi alios corrumpere et secessibus
inficere nitentur quā ob causam in eo
Crim.

Concilio, quod Borbone ante annos 700. ad
 extirpandas Reliquias heresis Abigientie
 summo Pontifici Gallie consentu. celebratum
 est de hac facti specie, ita cautum fuit,
 et illos qui post obsecrationem erroris seu
 purgationem deprehensi fuerint in ablu-
 ratam heresim recidisse seculari iudicio
 sine ulla penitus audientia relinquo-
 ris animadversione debita puniendos
 iam sufficiat tales & falsam abluca-
 tionem semel Ecclesiam decipisse. Hact.
 Concilium capite ii.

Neque est novum aut institutum in Eccl.
 Dei, ut in quibusdam casibus audien-
 tia etiam semel delinquentibus denegetur.

Si quis enim contra formam decreti Rom. Pe-
pitiis Romanam inuadat Pontificationem ab
omni Eccl.^{ia} gradu nunquam amplius audit:
c. in nomine p. in 23. distint.

Item cum quis est tam temerarius et audax
ut de manu laicorum Ecclesiam contra
sacerorum Canonum statuta accipere
presumat, non auditur. c. si quis de-
inceps. 16. quest. 7.

Eadem quoque denegata obedientia poena co-
hereri iure debet qui schisma contractu-
erit, hunc enim omnino damnari,
neque unquam vel oratione miserari, nec
honorem accipere posse, imo per oster-
nam potestatem comprimendam Canonica
Iuro

Quia deserunt capite non uos 23. quest. 5.
 Unde cum Henricus Bortanius seclera prima
 fidei relapsam addiderit, et schisma ne dū
 fouerit, sed auerit, et posterea Roma-
 num Pontificem aut eius uicem, et
 imperio per Principes Catholicos con-
 primi, et uereri, ac ultimo deniq. sup-
 plio affici debeat, non potest audiri
 nisi uolenter Ecclēsię leges, et sanctiss.
 constitutiones per Romanos Pontifices
 contra huiusmodi Ecclēsię hostes diuini-
 bus latet sternantur, et conculcentur.
 Quis autem tam erit Christianę pietatis
 inimicus aut Ecclēsię Catholice in modis,
 et honore tam parum perspicuus ut

audiat suadere contra eos sanctissimas, et
saluberrimas constitutiones impiorum verbo-
rum audiri potest aut debere.

Sane a superiori regula unus casus excipie-
tur anima salutaris cum scilicet relap-
sus ultimo supplicio afficiendus con-
uenerit, et Catechismus esse desiderat. Nam
si ante poenituerit, et poenitentiae signa
ediderit manifesta, tunc antequam ut
gradus vel igne perimendus ab hoc seculo
decedat non debent humiliter petiti
sacramentum poenitentiae et Catechis-
tic denegare, et super eo de heret. bib. 6.
Quam enim hoc, quae ad uitam spiritu-
alem promouit benignitas concedat
et.

Ecclesie non indulget, tamen eisdem re-
 lapsis etiam maxime poenitentibus et
 flexibus vitam corporalem se Ecclesia
 iterat decipientes et maxime nocent, si-
 cut sepe maxime maiorum exempla
 testantur ^{1.} Thomas in an. q. i. art. 4.
 Neque his adversatur opinio Augustini
 cuiusdam & Anthonia in summa de potes-
 tate Ecclesie tit. q. 2. art. 8. dicentis
 interdum Ecclesiam hereticos ad vite con-
 servationem, et bonorum temporalium
 restitutionem recipere, vel propter bonam
 pacis nutriendam, vel propter totum
 evitandum. P. enim auctoritas ^{2.}
 Augustini Epistola 9. in fine relata

in caplo. quisquis 24. q. 4. qua utitur ille
Anconitanus longe abest a proposito
uti species cum nullus illi de relapsis
ab sermo, sed longe diversum sit instituc-
tum, et nisi prudenti aliqua interpre-
tatione dictum istius Andronici tem-
peretur, cum sit contra manifestum
Cecilius decreta, et Apostolicas consti-
tutiones, quibus cauetur ne relapsis
quoad vitam, uel bona pareatur re-
prehensibile tangat. Neque prolatum
erit iudicandum. Unde longe pro-
sentius de hac re sensiens Thomas di-
cebat duplex esse bonum, unum spiri-
tuale, scilicet anime salutem, quod
protr

patre respicit qualitas, et quantum ad
 hoc hereticos revertentes quotiescunq[ue]
 relapsos ab Ecclesia esse recipiendos
 ad poenitentiam per quam aperitur
 eis via salutis; aliud vero esse bonum
 temporale; quod secundario respicit
 caritas, sicut est vita corporalis pos-
 sessio mundana, et dignitate Ecc[lesi]e
 vite seculares, et hoc bonum non tenemur
 ex caritate, alij velle nisi in
 ordine ad salutem eternam eorundem
 dem hereticorum relapsorum et
 aliorum, unde si aliquid de humori-
 bonis existentis in aliquo impediri
 possit eternam salutem in multis

Non debeamus ex caritate tale bonum
vite vel dignitatis ei capere, sed potius
teneamur prouocare, ut tali bono careat.
Quoniam quia talis eterna preferenda est
bono temporali, Quia bona multorum pre-
ferendam est bono unius, Unde si
heretici reuertentes semper recipere-
tur et conseruarentur in vita, et al-
ijs bonis temporalibus potest impe-
diendum salutis eorum hoc esse, Quia
quia si relaberentur alijs inficeret,
Quia etiam quia si sine pena euaderent
alij eorum exemplo seuerius in heresim
laberentur. Et ideo Eccl. p. reuertentes
ab heresi non solum recipit ad
pres

poenitentiam, sed etiam conservat eos
in vita, et interdum restituit eos dis-
pensative ad Ecclesiasticas dignitates,
quas prius habebant, si videantur necesse
concessi, et hoc de bono pacis frequenter
legimus esse factum, sed quando semel re-
cepti iterum relabuntur, videtur esse
signum in constantis eorum circa fi-
dem, et ideo ulterius redeuntes reci-
piuntur quidem ad poenitentiam,
non tamen ut libentur a sententia
mortis, hactenus S. Thomas 2. 2. q.
71. art. 4. Lucius doctrina confirmat
sacris Canonibus, et recepta Ecclesie
consuetudine, cum enim relapsi merito

444
censuantur incorrigibiles, nec ab exspian-
gendo heresis venens absentur presu-
matur egros plane iudicio corporali
vita privantur non obstantibus Imperis
contraditionibus, quas Alphonsus Castus
Egregie computavit lib. 2. de iusta he-
reticorum punitione cap. 2.

Tametsi vero ex s^o Augustini dictis probare-
tur, quod frater ille Arcanitanus scrip-
sit ac de relapsis Principibus ille locus
potest intelligi non potest tamen Bor-
bonis facere Nam Augustinus ait,
tolleamus quos corrigere vel punire
non possumus, sed Borbonum corri-
gere, et punire possumus, contra
ipsum

ipsam parantur milites congregantur. et
 annantes exercitus, et multi Principes
 Catholici, in quibus est Catholicus Philip-
 pus terra, magis prepotens comouetur.

Curus quamq; corrigere non potemus non
 propea sunt descendendi Gallic Catholici
 uel permittendi ut in potestatem Imperij
 hominis Catholici Regnum perueniat,
 ita enim ibidem precipit Augustinus
 neq; propter paleam relinquimus aurea
 & m, neque propter spicas malos rui-
 scimus uincula & m, neque propter
 fridos in fine segreganda deserimus
 gregem Domini, neque propter uasa
 facta in contumelia migramus de domo

Domini. Hec illa Epistola 48 in fine.

Cam ergo Barbarius neque Regnum uniuersam
reciperauerit, neque uniuersos Gallos
suoq; uires pregerit, nec artes inuasit,
nec omnes Gallos Principe uires fore
solios sibi subdidit, que timidi et auar
cordis est ita commemorare, aut causam
dei desecere, quando Epum maxime
defendere et tuere oportet, cum neque
credendum ei erit, quamuis uideat
mus, non posse Regnum e potestate
eius eripi, semper enim suapte natura
malum ac detestabile est quicquid com
mittere quod hereticus fouere aut Sodo
mum uero fidei nocere possit.

1111

His autem quorum proprium officium est hereses
 vel uellex de arca Domini hereticos
 extirpare de uinea Domini Catholicos
 opem ferre ne exant, aut pellantur de
 domo Domini, ne omittatur quidem aliquid
 quod licet unde Religioni Catholice ut
 tantillum prejudicari unquam possit.

Quod uero s^{mo} Uomas ait sepe factum, ut
 pro bono pacis heretici fuerant recepti,
 intelligendum est id locum habuisse,
 ubi hec concurrebant, si non forent re-
 cepti, si uice penitissent sicut s^{mo}
 Petrus, si aliter populus ab heresibus, et
 schismate percussus subueniri non
 posset, tunc enim et Clerici ad ordines

Episcopi ad episcopatus interdum restituebantur
tu. Thomas a. 2. q. xi. art. 4. & Augustinus
epistola 90. c. conuenientibus p. 7. Conradus
Brunus lib. 9. de hereticis cap. 2.
Relapsi autem non legimus restitutos ob gra-
uissimas illas causas, quas paulo ante
commemorauimus id quod in Principibus
Multis uiris, et populorum Rectoribus
magis admittit Ecclesia ne uiciorum
relinquatur auctor uideretur, quinimo
contra tales magis ducta rationibus
contrarium sanuisti, ut scilicet in p.
lapsu haberetur eamquam lapsi celes-
tiae seculari traderentur. Paulus & Const.
p. 10. cum ex Apostolatus officio
Cuius

Cuius iusta necessitatis seu potius prudentis?
 uestigium aliquod in reprimendo conatu
 Juliani cuiusdam Ep. Pelagionis episcopi septi-
 centesimi perspicere licet, quem Papa semel
 Episcopus hortatu Leonis diaconi, noluit
 recipere, ne illius impietati fauere
 uideretur. Historia Ludgeri Episcopi
 nensis in Episcopo narrat his uerbis, Haec
 tempestate fuit et Theodorus 17, et
 Episcopus. Sabianus Melitenensis caelestis-
 simus Pelagianum erroris iterum, quae
 dudum a uicinis Episcopis cupido expugnata
 bat multitudine aut fallendi correptis,
 nisi spem praeterens molitus in Comunione
 Peccatorum irrogare, sed his inuidijs sic ut
 supra

Patia, diaconi hucus hō testu vigilanter
occurres nulla aditū pestiferis cona-
tibus parere permisit, et ita omnes sal-
ubris defectione fallacis bellū gaud-
dere fecit, quam tunc primū subbilli-
mū heresim Apostolicus gladius
retruncaret hactenus ibi.

Sed postquam descripta Juris ratione
audiri non potest Barbaricus in-
dicamus utrum expediat aut neces-
sitas aliquo cogat, ut ei audientia
non negetur Barbaricis, eum ne dū
audendi, sed tanquam Regem au-
diendum, et Nuntios ab eo destina-
dos velut à Rege missos à se de Reptis

copi

excipiendos existimant, nec aliter fieri
debere, ne Principes Regij sanguinis
indignè molesteq; id ferentes gravibus
aliquid quod fidei Catholice præiudicare
possit, molantur,

sed ista præsumptio de supbia hereticis
facta, et tumore procedit, nam quis
unquam hominis heretici, et relapsi
à sede Apostolica publicè proscripti
Nuntii, uel manus, aut aliud eiusmodi
dixerit, uelut à Rege suscipiendū
inuitatum, et hoc penitus nouum,
et Eccl. Catholice si fieret, pernicio-
sum exemplum Ap. Eccl. Romanæ
cui ceteræ p. orbe diffuse Celestis ob-

temperat, et tanquam Ducem, et magistrum
sequuntur spiritu sancto moderantibus
conuenit istiusmodi impetibus con-
sistere, ne uideretur approbare quod
Iure fuit repellendum, et execrandum,
et Catholicorum animis dubitandi lo-
cum relinqueret, aut scandalum occa-
sionem preberet.

Iustinianus qui deinde a precioso naso Re-
not metus fuit cognominatus Philipe-
ficius cognominatus Bardanus homo
hereticus in Imperio successit.

In insania quadam contra sacrum sextum
Concilium concitatus in id incumbit,
ut omnia eius sacra decreta aboleret
Geor.

Georgius recedens in Philippicis orationibus
ad Romanos. annali in eodem.

Contumacitatem Roma non ferens rem
delectabilem reiecit eius rei causa solo
fili accensus inuis ceteris Romanis
urbis picture sex sacras et uniuersis
lis synodus continentem in loco beati
Petri erexit qui factis protestationibus se
impie damnatione in re synodi non
consentire, sed Martini quidpiam
etiam prestatit, cum nec epistolas,
nec nomen, nec gloriem heretici pa-
peratoris, ac ne bacem ab heretico
electum recipere astuerunt, rem plene
egregiam, et obscuritate dignissima

his rebus, quae sequuntur Anastasius
eisdem temporibus cum statueret
Pel. Romanus ne quaquam heretici pro-
patoris nomen aut caritatis, aut
figuras solido suscipere, Antea nec
eius effigies in Ecclesia introducta
est, nec suum nomen ab omnium
solemnia proferebatur. Contigit aut
Pelrus quidam p Ducatu Romano Urbis
Ravennam dirigeret, praecipuus, ut
pro huiusmodi causa acciperet,
dumq; innotuisset quod ad nomen
heretici sua promotione idem Pel!
fuit positus uelo facti accensa
magna pars populi Romani statue-
runt

nullo modo hunc sacrum suscipere An-
 nastasius Bibliothecarius in vita Pope
 Constantini

Sunt hec sacris Canonibus et Concilioz et
 veteriorum decretis recte conformia
 nam eos qui ob hec in damnatione
 exauctorabantur nominum et effigi-
 es, et tituli honorem preferentes
 debebantur, nec in Ecclesijs recitabatur
 nec collocabantur. Maccaus in 6. Syn-
 odo damnato circa positum pallium
 ablatum est, ceterorum quorum nomina
 de sacris dyptichis
 ablati sunt, Anastasius id testatur
 in hec verba eo hunc 8. Synodus una

dam Principe eius errantium auferri
iussit, et ex illis Basilii Episc.
Cecentis eulenz eius errantia auferri
iussit, et Anathemati
santes proiecerunt eum foris synodi
simulq; et troicum eius stephani autem
discipulum eius conuictus a 1ta synodo
Clerici Romani eicientes expulerunt
et post pauca deinde abtulerunt
de dyptichis ecclesiarum nomina
Patriarcarum uel de picturis ecle-
sie figuras ad uim aut in foribus,
ubi esse poterant. auferentes id est (scilicet)
seruaj. Petri, Petri per quos error or-
todocce, fidei uq; mone pabulauit,
Anastasijs

Historiarum Bibliothecarius in vita Agathonis b. syno-
dalis actione 8. et actione 13.

Hec iusta et pia catholicae ecclesiae reverentia
in Romano Pontifice egregie semper emi-
surit, docuit enim, ut ille quem Dominus Noster
Iesus Christus suam Vicariam consti-
tuit in terris, et orbi praeponit ut ubi ter-
rum quoddam et expressum omnium vir-
tutum, et praeclarum actionum exemplum
contra omnes, omnium malorum ho-
minum imposturas intrepidus semper
consisteret ac rem hereticorum persequeretur
et orthodoxae fidei defensorem se profite-
retur, et foret; et ne quod unquam committeret
aut fieri pateretur, quod catholicae Re-

ligionis hostes in suam sententiam uel
fauorem ponent aliquando torquere.
Et propterea factum esse ut ad conspectu
suum hereticos, uelero quandoq; ue-
nientes, ne quaquā admiserit Nam, ut
veteros omitam, Pausilianus sedente
Damado eius nominis primo ad Urbem
uenerat Papa enim Imperatore ga-
bernante aduentum prohibere non
potuit, ceterū homini heretico aditū
ad se patere non permittit. Historia
breuiter Sulpitius his uerbis enarrat.
Hi ubi Romā peruenire scilicet Primi-
anus et eius socij Damado se purga-
re, ne in conspectu eius amissi sunt,
rege.

regressi Mediolanum equum aduersum
 sem sibi Ambrosium reperierunt hęc
 Beatus Sulpitius senensis lib. 2. sacre
 Historię una funem.

Hęc mirum si Romani Pontifices quos pro-
 priam manus est hereticos extir-
 pare uoluerint eos ad suam conspec-
 tum admittere cum Principes etiam
 seculares, ne dum ab hominē communi-
 one repulerint, sed aduēdi quos se
 abstulerint facultatem, Gratianus enī
 Valentiānus et Theodosius ita lega-
 lata sentierunt Appollinarianos
 ceterosq; diuersarum heresum ab
 omnibus locis iubemus interdici a

membris orbium à congressu honesto-
rum, à communione sanctorum ade-
ant loca que hos potissimum quatuor
quodammodo ab humana comunione se-
cludant, his etiam illud necimus ut
supra memoratis omnibus adeundi atq[ue]
interpellandi sanetitatem nostram
aditus denegetur Datum regis Pius
Martyr. Venerabilis Theodorici Augusti.
xi. et Gregorius. Cap. 18. Theodorici Tit. 5.
de heret. leg. 14.

Ex his itaq[ue] satis patere arbitror istius
us Bostonij Nuntium neq[ue] ut Regis
qui re vera non est, neq[ue] ut privati
homini ullo pacto admittendū a
con

conspectu Romani Pontificis, neq; permitte-
 rendu; ut ad Urbem ueniat, qui tot. atro-
 citibus Inducijs Urbem et sedem Apo-
 stolicam offendit eum, neq; si ipse in Bor-
 bonios ueniat aliter foret admittendus,
 quam si se unctum et catenatum ultro
 in Romanu Pontificis traderet potesta-
 tem, et ab eo ex sola misericordia cor-
 poralem uitam, qua ob tot, et graues
 carceres meretur amittere sumis preci-
 bus, et maximis precatoribus poeniten-
 tijs signis et actionibus impetrare ui-
 deretur.

Sed neq; expectare a stans Imperij Bourbonij. Ha-
 bitum aliquo admittatur presens rex

status satis ostendit.

Cardinalis Placentinus sedis Apostolicæ in Gal-
lia legatus habita notitia fidei condicio-
nis, quam Borbonius ad accipiendum
Francis Populos parabat, antequam ad
ei reditus adveniret, dies constan-
ter et pie, ut decebat, et fieri debuit,
omnes vere Catholicos, qui ex tunc
retinenda Religione Catholica Aposto-
lica et Romana constanter persiste-
bant, vehementer hortatus est, ne se
artibus illis in re tam gravi, et que
contempere non solum ad Gallie Regnum,
sed etiam ad universam Christianam
Christianam pertinet decipi pate-
rentur

ventur; eos vero qui eidem Heretice hae-
 usq; foveant similiter admonuit, ne er-
 roribus errantes in peccata se pergerent
 ne de veri schismatis auctores ultra
 fieri vellent, quos ab eis potius discitas-
 se, auctoresq; heretici hominis esse in
 pridem desine oportebat. Sapienter
 ergo Pontificis Legatus providens qd
 quantumq; malorum facta illa con-
 versio sine Romani Pontificis auctori-
 tate parata, et per alia causa esse
 potuisset, ne sua ut taciturnitas,
 vel dissimulatio errandi occasione
 praeberet sacrorum Canonum de-
 cretis inherens, et Romani sedis aucto-
 ritati

et existimatam consules, et animarum
periculis occurrent ea ipsa praesens consti-
tuit. Quae si Romanam Pontifici affectis
sunt praecipere et artius inhibere luce
optimis debuit.

Quod etiam Galliae sacro foedere coniunctae
oportuna considerantes, praudentium
eiusdem Bourbonij concilium, Nam totus
siste conversionis aptus eo tendebat,
vel Catholicorum animi illa pietatis
spacie perempti flecterentur, et ut
sperabat obsequentes sibi redderen-
tur, eaq; artem, et dolo exeret, quos
ullo, ferriq; domare nunquam pote-
rat; Unde animarum interitus et
orto-

orthodoxe Religionis naufragium pro-
 cul dubio forent consecutura; Virtutem ex
 alto induentes sacrum renouantes foederis, et
 solennij iuramentando se se obstringentes,
 nunquam de illius uisitatione, nihilq;
 in sacrosanctam hereseos aut damnum
 Catholicæ fidei nunquam acturos
 promiserunt; Legatus Pontificis eidem
 foederi robur firmatis adijciens
 Romani Pontificis fide interposita
 respondit, et propria subscriptione
 munitur. Datum D. N. Clementis
 octauum non defuncturum, sed
 sua, et Apostolica sedis auctoritate

Catholicos semper protecturum, laudes
suis quoque Joanes de Figueroa ferre Que
nomine Philippi Hispaniarum
Regis Catholicæ eadē firmatis, et
Juramenti cautione Dominum
suum obligavit, quibus actus
Catholicæ, ne dum confirmati
sed in maiorem quoque
spem erecti sunt. In manu
Cæbris præterea multorum prædica-
tium Vivorum litteris, e Gal-
licis transmissis denuntiantur
felicem aut contra infelicem
trahit

tantae rei exitum ex sola Roma
 non Pontificis actione pendere,
 ut quo se ille uertebit flectantur
 animos et uictoria sequatur
 Regnam, ut Coronam accipiant,
 quem Papa designauerit, aut si
 si placere significauerit, cuius
 rei illud est precipuum, et maximi-
 mam argumentum, quod ubi
 que pars Caesarum, et totius
 matricum Pontificem Romanum
 sibi optat, et uicem fore pro-
 pitium.

Quae cum ita se habeant, quis audeat
dicere hoc tempore in tanta rerum
perturbatione, et expectatione,
et negotij magnitudine, qua nul-
la maior contingere, ac nec cogitari
quidem potest, agitur enim de mo-
ximo, nobilitate ^{no} et Christianitate ^{no}. Le-
gum Catholicae retinendo, aut
refutando potius schismate, et
impijs, haeresibus inuolucendo ex-
pedire, ut Huntij a Borbono mis-
sis a Pontifice recipiantur
et audiantur.

Volunt sunt hereticorum mores, et artes

familiares fraudibus, semper et dolis
certant, semelq; nacti occasione ma-
xime ea in sua commoda trahunt

et desideria. Itaq; licet à Pon-

tifice acerba et ingrata responsa

reciperent, tacita tamen illi aceri-

tate ad Catholicos perturbandos

letari se et facta habuisse memo-

rentur, legati praeterea Pontifici dis-

placuisse in vulgus spargerent, inde

Catholicos animi ariter constantes

inciperent, mutare, et frangi. Sige-

tini vero exultaret.

• *Atque in fidei catholice prodeffe possunt
sanctitas sua pro sua singulari
sapientia et prudentia consideras-
bit, quae optime novit Religionem
esse ceteris omnibus rebus pre-
ponendam, nec aliquid committendum,
Unde illa vel naufragium quae-
cum vis minimum patiatur
cum in his, quae ad eam spectant,
nullae contemplationes aut leges,
quas Staggione de Stato, vocat
volumen sibi debeant, aut possit
in eius praevitium locum
commendare, iuxta diviniam
Paul.*

Pauli sententiam de hac ipsa re
loquentis, quibus neq ad horam
cessimus subiectioni, ut ueritas
Euangelij permaneat apud uos. E.

XX

Supplica presentata à N. S.^{re} dal Duca
di Niuers per la sua audiéza,
et d'alti Amb.^{ti} mandatigli
dal Rè di Nauarra.

Beat.^{mo} Padre.

Il Duca di Niuers mandato à V. B.^{ne} dal Rè suo,
l'espone con ogni humiltà da parte di S. M.^{ta}
qualmente hauendo esso errato lungo tempo
nella fede; del che li uinerebbe, et si pente co'